

**ROZPORZĄDZENIE
RADY MINISTRÓW**

z dnia

zmieniające rozporządzenie w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów państwowych.

Na podstawie art. 10 ust. 4 ustawy z dnia 21 listopada 1996 r. o *muzeach* (Dz. U. z 1997 r. Nr 5, poz. 24, z późn. zm.¹⁾) zarządza się, co następuje:

§ 1.

W rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 października 1997 r. w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów państwowych (Dz.U. Nr 130, poz. 854) wprowadza się następujące zmiany:

1) § 1otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 1. Ulga w opłacie za wstęp do muzeum przysługuje:

- 1) uczniom szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych, studentom oraz uczestnikom studiów doktoranckich, będącym obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 2) emerytom, rencistom, a także osobom niepełnosprawnym wraz z opiekunami, będącym obywatelami państw członkowskich Unii Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym;
- 3) nauczycielom szkół podstawowych, gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych oraz wychowawcom placówek opiekuńczo-wychowawczych, oświatowo-wychowawczych, zakładów poprawczych, schronisk dla nieletnich i ośrodków diagnostyczno – konsultacyjnych działających w państwach członkowskich Unii

Europejskiej, Konfederacji Szwajcarskiej oraz państwach członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym ;

- 4) osobom fizycznym odznaczonym odznaką "Za opiekę nad zabytkami" lub odznaką honorową "Zasłużony działacz kultury".;

2) § 2 otrzymuje następujące brzmienie:

„§ 2. Zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów przysługuje:

- 1) osobom fizycznym odznaczonym Orderem Orła Białego lub Orderem Zasługi Rzeczypospolitej Polskiej, Medalem „Zasłużony Kulturze *Gloria Artis*”, odznaką honorową "Zasłużony dla Kultury Polskiej" oraz osobom fizycznym, które zostały wyróżnione tytułem honorowym "Zasłużony dla Kultury Narodowej";
- 2) pracownikom muzeów wpisanych do Państwowego Rejestru Muzeów;
- 3) członkom Międzynarodowej Rady Muzeów (ICOM) i Międzynarodowej Rady Ochrony Zabytków (ICOMOS);
- 4) dzieciom do lat siedmiu.”.

§ 2.

Rozporządzenie wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

¹Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2002 r. Nr 113, poz. 984, z 2003 r. Nr 162, poz. 1568 oraz z 2005 r. Nr 64, poz. 565.

UZASADNIENIE

Konieczność wprowadzenia zmian w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 16 października 1997 r. w sprawie określenia grup osób, którym przysługuje ulga w opłacie lub zwolnienie z opłaty za wstęp do muzeów państwowych (Dz. U. Nr 130, poz. 854), polega na wprowadzeniu zmian merytorycznych, które mają dwojaki charakter:

1) skreśleniu zapisów ograniczających krąg osób uprawnionych do korzystania z ulgi w opłacie za wstęp do muzeów państwowych do obywateli polskich jest spowodowana akcesją Polski do Unii Europejskiej, i – co za tym idzie – koniecznością respektowania zasady równości wobec prawa wszystkich obywateli państw – członków Unii Europejskiej (§ 1 pkt 2 i 3),

2) poszerzeniu kręgu osób uprawnionych do zwolnienia z opłaty za wstęp do muzeów państwowych o osoby odznaczone prestiżowym Medalem „Zasłużony Kulturze *Gloria Artis*”, przyznawanym osobom fizycznym wyróżniającym się w dziedzinie twórczości artystycznej, działalności kulturalnej lub ochronie kultury i dziedzictwa narodowego (§ 2 pkt 1).

Ponadto wprowadzono zmiany redakcyjne (np. w § 1 pkt 2 i 3), które mają na celu dostosowanie nazewnictwa do obowiązujących przepisów.

Obecnie obowiązujące przepisy pozostają w sprzeczności z zasadami prawa UE, a w szczególności z zasadą niedyskryminacji obywateli innych państw będących w strukturach UE wyrażoną *expressis verbis* w art. 12 Traktatu Wspólnot Europejskich.

Zgodnie ze wskazaną powyżej zasadą niedyskryminacji, wspartą również utrwalonym orzecznictwem Europejskiego Trybunału Sprawiedliwości, niedopuszczalne jest jakiegokolwiek różnicowanie, zarówno w sposób bezpośredni (emeryci, renciści, osoby niepełnosprawne i ich opiekunowie), jak i pośredni (nauczyciele i wychowawcy w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i in.) sytuacji obywateli państw UE ze względu na ich przynależność państwową.

Europejski Trybunał Sprawiedliwości przynajmniej dwukrotnie w swoich orzeczeniach odniósł się do kwestii odmiennego traktowania prawa do ulg w cenach biletów przez państwa należące do Unii: w orzeczeniu C-388/01 z dnia 16 stycznia

2003 r. *Komisja Europejska przeciwko Republice Włoskiej* Trybunał orzekł, że „przyznając możliwość skorzystania z ulgi w opłatach za wstęp do muzeów, zabytków, galerii, obiektów archeologicznych, parków i ogrodów sklasyfikowanych jako zabytki publiczne (...), wyłącznie obywatelom włoskim lub osobom zamieszkującym na terytorium gminy zarządzającej zabytkami, i odmawiając przyznania tego typu ulgi turystom będącym obywatelami innych państw członkowskich albo osobami niezamieszkującymi na terytorium gminy, ale spełniającymi inne warunki do uzyskania ulgi, Republika Włoska nie dopełniła obowiązków nałożonych na nią przez art. 12 i 49 Traktatu Wspólnot Europejskich”.

ETS stwierdził analogicznie w orzeczeniu C-45/93 z dnia 15 marca 1994 r. *Komisja Europejska przeciwko Królestwu Hiszpanii*, cyt.: „dyskryminacja turystów zagranicznych (...), która wynika z ustalonych w państwie członkowskim zasad wstępu do muzeów państwowych, ograniczających możliwość bezpłatnego wstępu do muzeum wyłącznie do obywateli tego państwa (...) pozostaje w sprzeczności z art. 12 i 49 TWE”.

Utrzymujące się w dalszym ciągu w omawianym rozporządzeniu RM przepisy pozostają nie tylko w sprzeczności z zasadą niedyskryminowania obywateli innych państw UE, ale również z zawartą w Traktacie Rzymskim zasadą swobodnego przepływu usług, wpływając w sposób znaczący na sytuację usługobiorców – w tym przypadku w sektorze turystyki.

Generalnie potrzeba wydania aktu związana jest przede wszystkim ze względu na dostosowanie polskiego ustawodawstwa do unijnego *acquis communautaire*, co pozwoli na uniknięcie ewentualnych sporów i postępowań procesowych przed Europejskim Trybunałem Sprawiedliwości.

Ponadto, zmiana wprowadzona w § 2 pkt 1, polega na uwzględnieniu zmiany wprowadzonej przez ustawę z dnia 17 czerwca 2005 r. o zmianie ustawy o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej oraz o zmianie ustawy o systemie oświaty - art. 7 (Dz. U. Nr 131, poz.1091), czyli na poszerzeniu kręgu osób uprawnionych do zwolnienia z opłaty za wstęp do muzeów państwowych o osoby fizyczne odznaczone Medalem „Zasłużony Kulturze *Gloria Artis*”.

Ocena skutków regulacji

1. **Podmiot, którego dotyczy regulacja:** muzea, dla których organizatorem jest państwo, z wyłączeniem muzeów martyrologicznych - jako, że wstęp do nich jest *ex lege* bezpłatny (rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 14 sierpnia 2001 r. Dz.U. Nr 92, poz. 1025).
2. **Wpływ regulacji na dochody i wydatki budżetu i sektora publicznego:** według obliczeń muzeów państwowych, cieszących się największą frekwencją pośród zagranicznych turystów, zmniejszenie wpływów do budżetów muzeów z tytułu rozciągnięcia przewidzianych w omawianym rozporządzeniu ulg na obywateli pozostałych państw Unii wyniesie w skali roku od 25000 zł (Muzeum Narodowe w Warszawie) do nawet 650000 zł (Muzeum Zamkowe w Malborku). Ogółem zmniejszenie wpływów z biletów wyniesie przynajmniej 1.456.612 zł. Obliczenia te odnoszą się jednak tylko do najczęściej odwiedzanych przez obcokrajowców muzeów państwowych; w praktyce należy założyć, że nowelizacja rozporządzenia spowoduje zmniejszenie wpływów do kas muzeów o kwotę powyżej 1,5 mln zł.

Nie sposób natomiast oszacować zmniejszenia wpływów finansowych wynikających z przyznania uprawnienia posiadaczom Medalu „Zasłużony Kulturze Gloria Artis”; w szczególności, iż odznaka ta istnieje dopiero od początku sierpnia 2005 r. Wydaje się jednak, iż koszty wynikające z powyższego przywileju będą znikome.

Różnicę zmniejszenia wpływów do kas muzeów będą musieli pokryć organizatorzy muzeów. Środki na realizację wynikających z wprowadzenia do porządku prawnego rozwiązań nowych zadań zostaną przekazane muzeom przez ich organizatorów w ramach zaplanowanych wydatków części budżetowych, których są dysponentami, bez konieczności dodatkowego obciążania wydatków budżetu państwa.

3. **Wpływ regulacji na rynek pracy:** brak wpływu.
4. **Wpływ regulacji na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki:** brak wpływu.
5. **Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionów:** brak wpływu
6. **Wpływ regulacji na sytuację przedsiębiorców:** brak wpływu.

7. **Konsultacje:** Projekt był przedstawiony do opinii następującym instytucjom kultury tj.: Muzeum Narodowe w Warszawie, Muzeum – Łazienki Królewskie w Warszawie, Muzeum – Pałac w Wilanowie, Zamek Królewski w Warszawie, Muzeum Zamkowe w Malborku, Zamek Królewski na Wawelu, Muzeum Narodowe w Krakowie, Muzeum Żup Krakowskich w Wieliczce i Centralne Muzeum Morskie w Gdańsku. Dyrekcje muzeów państwowych w większości poparły kierunek zaproponowanych zmian. Ponadto projekt był konsultowany z ośmioma (na 21) członkami Rady do Spraw Muzeów; gdzie szczególne znaczenie miała opinia Pana Ferdynanda B. Ruszczyca, przewodniczącego Rady.

Ze względu na przedmiot regulacji projekt nie został skierowany do konsultacji ze związkami zawodowymi, organizacjami pracodawców, a także do Komisji Wspólnej Rządu i Samorządu Terytorialnego.

Projekt został przedłożony do uzgodnień międzyresortowych; większość uwag została uwzględniona w nowym tekście. Ponadto projekt został zamieszczony na stronie internetowej Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego.